

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Toiminta-ajatus

Ulkoasiainministeriön toiminta-ajatuksena on edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia syvenevän yhteistyön maailmassa. Kansainvälisten suhteiden osajana ministeriö valmistelee ja toteuttaa Suomen ulkopoliittikkaa sekä yhdistää eri tahojen asiantuntemuksen kansalliseksi toimintalinjaksi. Ministeriö edistää Suomen kaupallistaloudellisia etuja ja vastaa kehityspoliittikasta ja kehitysyhteistyöstä sekä vaikuttaa globalisaation hallintaan, kehittää kansainvälistä oikeutta ja huolehtii julkisuusdiplomatiasta. Edustustoverkko palvelee suomalaisia ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Ulkoasiainministeriö noudattaa kaikessa toiminnassaan arvojaan, jotka ovat vastuullinen osaaminen, tuloksellinen yhteistyö, kannustava huomioonottaminen, rohkea uudistuminen sekä avoimuus ja palvelukyky.

Toimintaympäristö

Toimintaympäristössä korostuu yhä enemmän laajan turvallisuuden näkökulma. Kehityskriisit ja heikkojen valtioiden aiheuttamat uhat heijastuvat myös Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen. Samalla poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset tekijät kietoutuvat yhteen. Globalisaatio avaa yhteiskuntia ja markkinoita sekä tiivistää niiden välisiä yhteyksiä. Euroopan unionin merkitys kansainvälisenä toimijana kasvaa ja sen laajentuminen ja yhtenäisyyden vahvistuminen jatkuu. Unionin rooli sotilaallisessa ja siviilikriisinhallinnassa vahvistuu maailmanlaajuisesti. Myös ministeriön toimintaympäristö kotimaassa muuttuu. Ulkoasiainhallinto tekee yhä enemmän yhteistyötä muun valtionhallinnon, talouselämän ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Hallinnonalan vaikuttavuustavoitteet

Hallitusohjelman ja sitä tukevan ministeriön strategian pohjalta on toiminnalle asetettu keskeiset yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet, joiden saavuttamiseen kaikessa toiminnassa tähdätään ja joiden mukaisesti voimavarat kohdennetaan:

- Suomen kansainvälisen aseman vahvistaminen ja talouden kansainvälisten toimintaedellytysten parantaminen
- suomalaisten etujen ja suomalaisuuden edistäminen maailmalla
- vakauden, turvallisuuden ja yhteistyön lisääminen lähialueilla
- Euroopan unionin laajentaminen ja kehittäminen
- kansainvälinen vakaus, turvallisuus ja hyvinvointi sekä globalisaation hallinnan kehittäminen.

Suomen kansainvälistä asemaa vahvistetaan toimimalla aktiivisesti ja vastuullisesti Suomelle tärkeissä kansainvälisissä kysymyksissä kahdenvälisesti, EU-tasolla ja monenkeskisesti. Työssä korostuvat mm. YK:n ja muiden laajaan kansainväliseen yhteistyöhön perustuvien rakenteiden vahvistaminen, aloitteellinen toiminta EU:n ulkoisen toimintakyvyn vahvistamiseksi sekä kriisinhallinnan ja rauhankumppanuuden kehittäminen Suomen tavoitteiden mukaisesti.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa kehitetään valtioneuvoston syksyllä 2004 valmistuneen turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon mukaisesti. Tavoitteena on edistää kestävä kehitystä, vakautta ja turvallisuutta kansainvälisessä yhteisössä sekä vahvis-

taa Suomen kansainvälistä asemaa. Suomi toimii EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan vahvistamiseksi ja osallistuu täysimääräisesti yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämiseen ja toteuttamiseen. Tavoitteena on mm. EU:n vahvistaminen turvallisuusyhteisönä ja kansainvälisenä toimijana vuonna 2003 hyväksytyin Euroopan unionin turvallisuusstrategian mukaisesti.

Suomi toimii aktiivisena Euroopan unionin jäsenenä ja edistää yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistamista sekä transatlanttista yhteistyötä. Suomi osallistuu aloitteellisesti EU:n käynnissä olevaan uudistumisprosessiin. Ulkoasiainhallinnon kannalta unionin ulkoisen toimintakyvyn ja maailmanlaajuisen roolin vahvistaminen jäsenmaita yhdistävien arvojen pohjalta on keskeisessä asemassa. EU:n perustuslaillisen sopimuksen voimaansaattaminen on tärkeä askel tähän suuntaan. Suomen EU-puheenjohtajuuskauden onnistunut hoito vuoden 2006 jälkipuoliskolla vaikuttaa myös Suomen painoarvoon unionin sisällä. Erityisenä haasteena puheenjohtajuuskaudella tulee olemaan EU:n perustuslaillisen sopimuksen uusien määräysten toimeenpano.

Suomi pitää vahvaa transatlanttista suhdetta tärkeänä sekä Euroopan turvallisuudelle että pyrittäessä ratkaisemaan kansainvälisiä ongelmia. Suomi edistää transatlanttisia suhteita kahdenvälisesti Yhdysvaltain kanssa, aktiivisena EU:n jäsenvaltiona ja Naton rauhankumppanina. Suomi tukee transatlanttisen vuoropuhelun ja yhteistyön edelleen laajentamista ja tehostamista. EU:n piirissä ja Yhdysvaltojen kanssa tulee tutkia tarvetta ja mahdollisuuksia EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistyön institutionaalisten rakenteiden toimivuuden parantamiseksi.

Ulkoasiainministeriö kehittää kahdenvälistä ja monenkeskistä yhteistyötä eri aloilla Venäjän kanssa. EU:n jäsenenä Suomi edistää EU-Venäjä -yhteistyön, EU:n uuden naapuruuspolitiikan ja transatlanttisten suhteiden kehitystä keskeisinä Euroopan vakauteen ja lähialueiden turvallisuuteen vaikuttavina tekijöinä. EU:n pohjoisen ulottuvuuden uusi kehysasiakirja viimeistellään Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella. Lähialueyhteistyötä toteutetaan valtioneuvoston vuonna 2004 vahvistaman lähialueyhteistyöstrategian mukaisesti. Tavoitteena on vakauden, turvallisuuden ja yhteistyön lisääminen lähialueilla, tiivistyvä pohjoismainen yhteistyö sekä Baltian ja pohjoismaiden yhteistyön kehittäminen. Lisäksi tuetaan Venäjän uudistumisprosesseja ja lähenymistä läntisiin yhteistyöjärjestelyihin.

YK:n vuosituhatjulistus määrittelee kansainvälisen yhteisön tavoitteet, joilla edistetään rauhaa ja turvallisuutta, köyhyyden vähentämistä, kestävästä kehitystä, ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumista. Suomi tukee vuosituhatjulistuksen kehityspäämäärien toteutumista samoin kuin Yhdistyneiden kansakuntien reformia ja muiden laajaan kansainväliseen yhteistyöhön perustuvien yhteistyörakenteiden toimintakyvyn parantamista. Suomen kehityspolitiikan keskeisimpänä päämääränä on vaikuttaa äärimmäisen köyhyyden poistamiseen maailmasta. Kehitysyhteistyön toimeenpanoa ohjaa hallituksen kehityspoliittinen ohjelma, joka sitoo kehityspolitiikan tavoitteet entistä kiinteämmin YK:n vuosituhatjulistuksen päämääriin. Kehityspolitiikan vaikuttavuutta lisätään kehitysyhteistyön laatua ja johdonmukaisuutta vahvistamalla.

Globalisaation hallinnan kehittämistä jatketaan Helsinki -konferenssin tulosten pohjalta yhteistyössä muiden hallitusten kanssa. Tavoitteena on tuottaa konkreettisia linjauksia tasapainoisemman maailmanlaajuisen kehityksen varmistamiseksi.

Ihmisoikeuksia edistetään ihmisoikeuspoliittisen selonteon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Ulkoasiainministeriön tavoitteena on selonteon seuranta-prosessin tehokas toimeenpano. Erityisesti ministeriö pyrkii edistämään ihmisoikeuksien noudattamisen

parempaa valvontaa ja ihmisoikeusnormiston edelleen kehittämistä Suomen toimiessa YK:n ihmisoikeustoimikunnan jäsenenä vuosina 2005 - 2007.

Kauppapoliittisena tavoitteena on parantaa Suomen talouden kansainvälisiä toiminta-edellytyksiä ja turvata suomalaisen elinkeinoelämän taloudelliset edut ja sitä kautta osaltaan myös edellytyksiä Suomen taloudelliselle hyvinvoinnille. Tavoitteena on vahvistaa kansainvälistä kauppajärjestelmää ja edistää taloudellista yhteistyötä. Ulkoasiainministeriö vaikuttaa Maailman kauppajärjestön WTO:n ns. Dohan kierroksen onnistumiseen Suomen tavoitteiden mukaisesti. Ulkoasiainhallinto tukee kaupan kansainvälisissä sääntökysymyksissä ja viennin edistämisessä hallituksen yrittäjyyden politiikkaohjelmaa.

Suomalaisten etujen ja suomalaisuuden edistämiseksi maailmalla parannetaan konsulipalveluiden laatua, tuetaan ulkomailla toimivien suomalaisten yritysten, elinkeinoelämän, kulttuuri-, tutkimus- ja muiden yhteisöjen toimintaa sekä lisätään Suomen arvostusta sekä tunnettuutta julkisuusdiplomatian keinoin. Koko yhteiskunnan kansallisenä voimavarana toimivaa ulkoasiainhallinnon edustustoverkkoa kehitetään näiden toimintojen ja ministeriön strategisten tavoitteiden pohjalta. Suomalaisten yritysten viennin ja kansainvälistymisen edistämisen kehittämiseksi luodaan arviointijärjestelmä.

Ulkoasiainhallintoa kehitetään strategiатыön pohjalta kohti selkeämpää tavoitteellisuutta ja tulosjohtamista. Tarkoituksena on siirtyä vuoden 2006 vuosisuunnittelun yhteydessä tulossopimusmenettelyyn, jossa asetetaan konkreettiset tulostavoitteet. Näiden toteutumista seurataan etukäteen määriteltyjen indikaattoreiden avulla. Tältä pohjalta kehitetään selkeiden tavoitteiden mukaisesti toimintatapoja, voimavaroja ja osaamista.

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan valtuusyhteenveto (milj. euroa)

	2006	2007	2008	2009	2010—	Valtuuden käytöstä aiheutuvat kaikki menot yhteensä
Ennen vuotta 2006 tehdyt sitoumukset	414,49	351,52	333,25	197,45	186,12	1 487,68
Vuoden 2006 sitoumukset	-	134,20	153,00	156,00	67,80	511,00
Valtuudet yhteensä	414,49	485,72	486,25	353,45	253,92	1 993,83

Hallinnonalan määrärahat luvuittain vuosina 2004—2006

	v. 2004 tilinpäätös 1000 €	v. 2005 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2006 esitys 1000 €	Muutos 2005—2006	
				1000 €	%
01. Ulkoasiainhallinto	201 558	196 330	199 422	3 092	2
30. Kansainvälinen kehitys yhteistyö	411 389	460 222	513 627	53 405	12
50. Lähialueyhteistyö	25 374	24 208	23 000	- 1 208	- 5
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	139 253	144 764	154 218	9 454	7
Yhteensä	777 574	825 524	890 267	64 743	8

01. Ulkoasiainhallinto

Selvitysosa: Strategiatyön pohjalta ulkoasiainhallintoa kehitetään entistä selkeämmin toiminnan ja tavoitteiden lähtökohdista. Ulkoasiainhallinnon on pystyttävä entistä paremmin keskittämään toimintansa valittujen painopisteiden mukaisesti ja palvelemaan tasavallan johtoa, eduskuntaa, suomalaista yhteiskuntaa ja kansalaisia. Strategian pohjalta kehitetään tulosohjausta ja strategista johtamista sekä organisaatiota, mukaan lukien edustustoverkko. Tarkoituksena on siirtyä vuoden 2006 vuosisuunnittelun yhteydessä tulossopimusmenettelyyn, jossa asetetaan konkreettiset tulostavoitteet. Tavoitteiden saavuttamista seurataan etukäteen määriteltyjen indikaattoreiden avulla.

EU-puheenjohtajuus

Vuoden 2006 päätavoite on Suomen EU-puheenjohtajuuskauden onnistuminen. Suomen tavoitteena on menestyksellinen EU-puheenjohtajuuskauden hoito. Onnistunut puheenjohtajuuskauden hoito vaikuttaa myös Suomen painoarvoon unionin sisällä. Vuonna 2006 ulkoasiainministeriön resurssit kohdennetaan ensisijaisesti tämän tavoitteen turvaamiseen.

Hallinnon virtaviivaistaminen

Vuoden 2006 aikana jatketaan hallinnon virtaviivaistamista rationalisoimalla hallinnollisia tuki- ja palvelutehtäviä muun muassa organisaatiomuutoksin ja tietoteknisiä ratkaisuja hyväksikäyttäen ja edelleen kehittäen. Tavoitteena on vuoden 2006 aikana vähentää 15 hallinnollista tuki- ja palvelutehtävää. Näin vapautuvat henkilöstöresurssit siirretään strategisten tavoitteiden mukaisesti vaikuttavuudeltaan keskeisiin ydintehtäviin. Kehitysyhteistyömäärärahojen kasvaessa kehitysyhteistyöhallintoa vahvistetaan ministeriössä ja erityisesti Suomen pitkäaikaisen kehitysyhteistyön kohdemaissa.

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Ulkoasiainhallinnon henkilöstöstrategia 2005 - 2010 linjaa suuntaviivat ulkoasiainhallinnon henkilöstöpolitiikalle. Vuoden 2006 merkittävin tavoite on henkilöstöstrategian toimeenpano. Järjestelmällistä osaamisen johtamista ja urasuunnittelua kehitetään. Koulutuksessa panostetaan uusien toimintatapojen ja muuttuneen organisaation edellyttämiin tarpeisiin.

Edustustoverkko ja konsulipalvelut

Ulkoasiainministeriön edustustoverkko kattaa 97 toimipistettä, joista 89 eri valtioissa ja 8 kansainvälisissä järjestöissä. Edustustot toimivat Suomen ja suomalaisten kansainvälisenä tukiverkkona. Niiden tehtävänä on parantaa Suomen yhteiskunnan, talouden ja kulttuurin tunnettuutta ulkomailla sekä tukea suomalaisia yrityksiä viennin edistämässä ja kansainvälistymisessä (VKE). Edustustoverkkoa kehitetään näiden toimintojen ja ministeriön strategisten tavoitteiden pohjalta. VKE-toiminnan kehittämiseksi luodaan arviointijärjestelmä.

Ulkoasiainministeriö jatkaa konsulipalveluiden kehittämistä ja edustustojen tarjoamaa tukea asiakkaiden tarpeita vastaavasti. Toiminnan onnistumista mitataan asiakasty-

¹Hallinnonalalla arvioidaan olevan lisäksi kriisinhallinta- ja rauhanturvaoperaatioihin palkattua henkilöstöä vuosina 2005 ja 2006 noin 1 100 henkilötyövuotta sekä ulkomaanedustuksen toimipisteisiin asemamaasta palkattua henkilöstöä vuosina 2005 ja 2006 970 henkilötyövuotta.

tyväisyyden kehityksellä. Kriisitilanteita varten perustetut nopean toiminnan konsultijoukot ovat täydessä toimintavalmiudessa vuonna 2006.

Toiminnan edellyttämät voimavarat ja perusinfrastruktuurin ylläpito

Tavoitteena on riittävien toimintamäärärahojen varmistaminen käynnissä olevien uudistusprosessien tukemiseksi, määrällisesti ja laadullisesti riittävän henkilöstön sekä tavoitteiden kannalta riittävän edustustoverkon ylläpitämiseksi.

19. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muiden kuin erikseen arvonlisäverovelvollisten hallinnonalan virastojen ja laitosten tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen sekä kehitysyhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Valtion kulutus- ja investointimenot on budjetoitu ilman arvonlisäveroa. Muille kuin erikseen verovelvollisille valtion virastoille ja laitoksille myönnetään määrärahat verottomin hinnoin. Arvonlisäverolain mukaan ministeriöiden kehitysyhteistyötä varten kotimaasta ostamat palvelut ovat arvonlisäverollisia. Jotta arvonlisäverolla ei rasiteta Suomen kehitysyhteistyötä ja lähialueyhteistyötä arvonlisäveromenot budjetoidaan erikseen.

2006 talousarvio	14 800 000
2005 talousarvio	14 800 000
2004 tilinpäätös	13 825 242

21. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 178 817 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kunniakonsulien menojen, valtion virastoille maksettavien tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen sekä tutkimusapurahojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on otettu lisäyksenä huomioon 2 810 000 euroa kehitysyhteistyön operatiivisten määrärahojen kasvun vaikutuksena kehitysyhteistyöhallinnon menoihin ja 205 000 euroa uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisen johdosta.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoitavina tuloina ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksuista annetun asetuksen (1243/2003) mukaiset tulot sekä edustustojen pankkitilien korkotulot.

Hallinnon virtaviivaistaminen

— Ulkoasiainhallinnon toimintatapojen kehittämistä jatketaan siten, että henkilöstöresursseja voidaan edelleen siirtää tukitehtävistä strategisten tavoitteiden mukaisesti vaikuttavuudeltaan keskeisiin ydintehtäviin. Tavoitteena on asiakaslähtöinen, tehokas ja joustava palvelutuotanto.

— Vuonna 2005 ulkoasiainhallinto vähensi 25 hallinnollista tehtävää. Vapautuneet henkilöstöresurssit siirrettiin ministeriön ydintehtäviin. Vuoden 2006 aikana jatketaan hallinnon virtaviivaistamista vähentämällä vuoden loppuun mennessä 15 hallinnollista tuki- tai palvelutehtävää ministeriöstä ja edustustoista, pois lukien kehitysyhteistyöhallinnon tehtävät. Tavoite saavutetaan rationalisoimalla hallinnollisia tehtäviä muun muassa tietoteknisiä ratkaisuja hyväksikäyttäen ja edelleen kehittäen.

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

— Vuoden 2006 merkittävin tavoite on ulkoasiainhallinnon henkilöstöstrategian 2005 - 2010 toimeenpano. Strategian tavoitteena on taata ulkoasiainhallinnolle oikein mitoitettu ja suunnattu, ammattitaitoinen ja kehittyvä, motivoitunut, sitoutunut ja työssään hyvinvoiva henkilöstö. Strategia antaa suuntaviivat ministeriön henkilöstöresurssoinnin pitkän aikavälin suunnittelulle samoin kuin osaamisen hallinnalle ja urasuunnittelulle. Suunnittelun lähtökohdana on että ulkoasiainhallinnon tulee vuosina 2005 - 2010 kyettävä toimimaan enintään nykyisen suuruisilla resursseilla, pl. kehitysyhteistyöhallinto.

— Uuden palkkausjärjestelmän kehittämistä jatketaan ja järjestelmän ulkopuolella olevien palkkausta uudistetaan soveltuvin osin ottaen huomioon UPJ:n periaatteet. Edustustojen päälliköiden palkkausuudistuksen käyttöönottoa jatketaan vuonna 2006. Edustustojen päälliköiden palkkaus tulee jatkossa määräytymään tehtävän vaativuuden perusteella. Uudistus on olennainen osa ulkoasiainhallinnon palkkausuudistusta. Uuteen järjestelmään siirrytään vaiheittaisesti vuoteen 2008 mennessä.

— Keskeisiä tavoitteita on tavoite- ja kehityskeskustelujen toteutuminen täysimääräisesti sekä henkilöstön tehtävien ja suoritusarviointien ja palkkakehityksen nivominen saumattomasti ulkoasiainhallinnon tavoitteisiin ja niiden toteutumiseen. Toimenpiteillä lisätään ulkoasiainhallinnon houkuttelevuutta motivoituneen ja osaavan henkilöstön työnantajana.

— Johtamiskoulutukseen panostaminen ja henkilöstöstrategian linjausten tuoman avoimuuden lisääntyminen vaikuttavat työtyytyväisyyttä lisäävästi. Tavoitteena on työtyytyväisyysbarometrin käyttö osastojen ja suurten yksiköiden sekä edustustojen työyhteisöjen kehittämisen mittarina, mikä kasvattaa myös työtyytyväisyysbarometrin vastausprosenttia.

Edustustoverkko ja konsulipalvelut

— Ulkoasiainministeriön edustustoverkko kattaa 97 toimipistettä, joista 89 eri valtioissa ja 8 kansainvälisissä järjestöissä. Edustustot toimivat Suomen ja suomalaisten kansainvälisenä tukiverkkona. Niiden tehtävänä on parantaa Suomen yhteiskunnan, talouden ja kulttuurin tunnettua ulkomailla sekä tukea suomalaisia yrityksiä viennin edistämässä ja kansainvälistymisessä. edustustoverkkoa kehitetään näiden toimintojen ja ministeriön strategisten tavoitteiden pohjalta.

— Ulkoasiainministeriö jatkaa konsulipalvelujen kehittämistä ja edustustojen tarjoamaa muuta tukea asiakkaiden tarpeita vastaavasti. Toiminnan onnistumista mitataan asiakastytyväisyyden kehityksellä. Kriisitilanteita varten perustetut nopean toiminnan konsulijoukot ovat täydessä toimintavalmiudessa vuonna 2006.

Toiminnan edellyttämät voimavarat ja perusinfrastruktuurin ylläpito

— Vuonna 2006 resurssit kohdennetaan ensisijaisesti turvaamaan EU-puheenjohtajuuskauden hoito muun muassa toimintaa priorisoimalla.

— Ulkoasiainministeriö hallinnoi kirjanpitoarvoltaan lähes 250 miljoonan euron kiinteistöomaisuutta, jonka arvon säilyttäminen edellyttää säännöllistä korjausta ja kunnossapitoa. Kiinteistöhallinnon tukena ministeriöllä on tietojärjestelmä, jota hyödynnetään mm. kiinteistökohtaisten kulujen ja tuottojen seurannassa.

— Viisumijärjestelmän uusimista jatketaan EU:n uusien vaatimusten mukaiseksi. Biometrinen tunnistaminen asettaa lisähaasteita laitteille, tietoliikenteen kapasiteetille, ohjelmistojen toimivuudelle ja niiden yhteistoiminnalle.

— Uuden passilain voimaantulon yhteydessä otetaan käyttöön myös uusi passijärjestelmä, jossa Suomi ottaa käyttöön biometriikan passeissa. Järjestelmästä aiheutuu ulkoasiainhallinnolle huomattavia kustannuksia mm. laitehankinnoista, tilajärjestelyistä ja koulutuksesta.

Toiminnan tulot ja menot (1 000 euroa)			
	2004	2005	2006
	TP	budjetoitu	TA
Bruttomenot	191 696	191 975	196 617
Bruttotulot	18 640	17 100	17 800
Nettomenot	173 056	174 785	178 817
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	12 189		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 956		

Ulkoasianhallinnolle asetettujen tavoitteiden mukaiset tunnusluvut			
	2004	2005	2006
	toteutuma	ennakoitu	tavoite
<i>Hallinnon virtaviivaistaminen</i>			
1. Edustuston kirjanpito hoidetaan ministeriössä, kpl	5	10	10
2. Edustusto käyttää sähköistä Rondo-järjestelmää, kpl	2	5	10
3. Arkki-arkistojärjestelmän peitto edustustoverkosta, kpl	40	60	80
4. Ministeriö vastaanottaa laskuistaan sähköisesti, %	15	30	40
5. Henkilötietojärjestelmän käyttö TAKE-keskusteluissa, %	95	97	100
6. Henkilötietojärjestelmän käyttö siirtojen ja rekrytointien suunnittelussa, %	40	95	95
7. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	106	105	109
8. Mondo-matkajärjestelmän peitto edustustoverkosta, kpl	20	50	92
<i>Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö</i>			
1. Tavoite- ja kehityskeskustelujen käymisaste, %	95	98	100
2. Työtyytyväisyysbarometriin osallistumisaste, %	39	50	55
3. Työtyytyväisyys barometrin mukaan	tyydyttävä+ (3,2)	tyydyttävä+ (3,25)	tyydyttävä+ (3,3)
4. TAKE-keskusteluissa sovitun koulutuksen toteutumisaste, %	-	50	75
5. EU-puheenjohtajuuskoulutuksen toteutumisaste, %	25	80	100
<i>Toiminnan edellyttämien perusinfrastruktuurin ylläpito</i>			
1. Kiinteistöhallinnon tietojärjestelmän hyödyntämisaste, %	50	80	100
2. UH:n sisäisen tietoverkon peitto edustustoverkosta, kpl	88 (96%)	92 (95%)	97 (100%)

Ulkoasiainhallinnon toimintamenot toimialoittain v. 2005

€

Edustustojen toimintamenot	51 834 000
Ministeriön johdon, osastojen ja erillisten yksiköiden toimintamenot	15 628 000
Henkilöstölinjan toimintamenot	89 355 000

Kiinteistö- ja materiaalinjan toimintamenot	9 000 000
Tietohallintolinjan toimintamenot	13 000 000
Yhteensä	178 817 000

2006 talousarvio	178 817 000
2005 talousarvio	174 875 000
2004 tilinpäätös	172 028 000

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 805 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

Vuonna 2006 saa tehdä käynnissä oleviin talonrakennushankkeisiin liittyviä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 3 000 000 euron arvosta.

Käyttösuunnitelma	€
Hanke	
2. Peruskorjaushankkeet	4 745 000
3. Nimetyille hankkeille jakamaton	60 000
Yhteensä	4 805 000

2006 talousarvio	4 805 000
2005 talousarvio	4 805 000
2004 tilinpäätös	5 855 000

76. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rakennusten, huoneistojen ja tonttien ostohinnan sekä kiinteistölainojen korkojen ja kuoletusten maksamiseen.

Vuonna 2006 saa tehdä kiinteistöjen ja huoneistojen hankkimista koskevia sopimuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 1 000 000 euron arvosta.

2006 talousarvio	1 000 000
2005 talousarvio	1 850 000
2004 tilinpäätös	9 850 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Selvitysosa: Suomen kehityspolitiikan yhteiskunnallisena tavoitteena on vaikuttaa äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistamiseen korostaen oikeusperustaista lähestymistapaa ja kestäväen kehityksen periaatteita. Kehityspoliittiset tavoitteet ohjaavat kehitysyhteistyön kokonaisuutta, joka muodostuu kahdenvälisestä, monenkeskisestä ja Euroopan yhteisön kehitysyhteistyöstä.

YK:n vuosituhatjulistus, sen arvot ja kehityspäämäärät luovat puitteet Suomen kehityspolitiikan toimeenpanolle. Tuki suunnataan yhteistyömaiden köyhyyden vähentämisuunnitelmissa asetettujen prioriteettien mukaisesti sektoriohjelmien, budjettituen ja hankkeiden toteuttamiseen. Suomi vaikuttaa myös EY:ssa ja monenkeskisessä järjestelmässä tämän tavoitteen saavuttamiseen painottamalla köyhyyttä ja avun tarvetta tuen kriteereinä ja toiminnan painopisteinä. Suomi tukee yhteistyömaita vuosituhatjulistuksen kehityspäämäärien 1-7 toimeenpanossa kohdistuen tukensa ja toimintansa sektoreille ja kehitysohjelmille, joilla Suomen vahvuudet tuottavat lisäarvoa ja joilla Suomella on vahvaa osaamista. Tämä koskee myös EY:tä ja monenkeskistä yhteistyötä. Lisäksi tavoitteena on tukea kumppanimaissa kehitykselle suotuisan toimintaympäristön vahvistamista parantamalla yksityisen sektorin investointien ja kaupan toimintaedellytyksiä sekä edistämällä demokratiaa, ihmisoikeuksia ja hyvää hallintoa.

Suomi on sitoutunut YK:n vuosituhatjulistuksen 8 kehityspäämäärän mukaisesti myös globaalin kumppanuuden vahvistamiseen. Tavoitteen toteutumiseksi seurataan sitä, miten Suomi omalta osaltaan helpottaa kehitysmaiden velkaongelmaa ja edistää WTO:n neuvottelukierroksen yhteydessä kehitysmailla suunnattujen erityisetujen myöntämistä siten, että ne ovat entistä täsmällisempiä, tehokkaampia ja toiminnallisempia. Tavoitteen määrällisenä mittarina on kehitysyhteistyömäärärahojen kasvu ja kohdentaminen kehityspoliittisen ohjelman mukaisesti.

Hallitus on sitoutunut luomaan sellaisen sisällöllisen, laadullisen ja hallinnollisen pohjan, että määrärahojen kasvattaminen 0,7 % BKTL -tasolle saavutetaan vuonna 2010, taloudellinen kehitys kuitenkin huomioon ottaen. Vuonna 2006 kehitysyhteistyömäärärahojen tason arvioidaan nousevan 0,41 prosenttiin BKTL:stä. Kasvun ennakoitaan jatkuvan siten, että vuonna 2007 saavutetaan 0,43 %, vuonna 2008 noin 0,46 % ja vuonna 2009 noin 0,48 % BKTL-osuus. Valtaosa varsinaisen kehitysyhteistyön rahoituksesta kohdentuu kahdenväliseen yhteistyöhön. Köyhimpiin maihin (LDC-maat) kohdistuvan rahoituksen osuus kasvaa 0,15 prosenttiin BKTL:stä samalla kun kokonaisavun määrä nousee. Saharan eteläpuolisen Afrikan osuutta kasvatetaan. Maa- ja aluekohtaisessa kehitysyhteistyössä LDC-maiden osuudeksi vuonna 2006 arvioidaan noin 74 milj. euroa (43 %²). Tuen lisääntyminen Suomen pitkäaikaisille yhteistyömailla nostaa samalla Saharan eteläpuoleisten maiden osuutta, minkä vuonna 2006 arvioidaan olevan noin 93 milj. euroa (54 %, ks. alaviite 1). LDC maat sekä Afrika ovat painopisteenä myös monenkeskisessä ja EY kehitysyhteistyössä.

Läpileikkaavina teemoina kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön toimeenpanossa ovat tasa-arvon edistäminen parantamalla erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksia ja asemaa, helposti syrjäytyvien ihmisten oikeuksia ja tasavertaisia osallistumismahdollisuuksia sekä ympäristökysymyksiä. Kehityspoliittisen ohjelman mukaisesti laadunhallinnan ja toiminnallisen tehokkuuden kolme päätavoitetta ovat johdonmukaisuuden parantaminen keskeisillä politiikkalohkoilla, kehitysyhteistyön tuloksellisuuden parantaminen sekä kehitystä tukevien kumppanuuksien vahvistaminen. Poliitiikkajohdonmukaisuuden tavoitteena on vahvistaa kehitystä edistävää toimintaa erityisesti kehityksen ja kaupan sekä kehityksen ja turvallisuuden välillä. Paitsi sisäisten politiikkojen välinen johdonmukaisuus, tavoitteena on johdonmukaisuus kahdenvälisen, monenkeskisen ja EU:n toiminnan välillä.

Kehitysyhteistyön laadun ja tuloksellisuuden parantamisen tärkeimpänä tavoitteena on vahvistaa kehitysmaiden omistajuutta tukemalla yhteistyömaiden omia suunnitelmia sekä toimimalla niiden omien menetelmien ja prosessien mukaisesti mm. budjettitu-

²Prosenttiluku on suhteutettu käyttösuunnitelmaohdan kehukseen ilman tsunamin jälleenrakennuksen rahoitusta.

kea sekä sektoriohjelmien yhteisrahoitusta lisäämällä. Kehitysyhteistyön menettelytapojen harmonisaatio vahvistaa yhteistyömaiden toimintatapoja ja instituutioiden kapasiteettia. Kehitysyhteistyön harmonisointia ja täydentävyyttä edistetään yhteistyössä muiden avunantajien kanssa. Tuki keskitetään entistä harvempiin mutta suurempiin kokonaisuuksiin, millä lisätään kehitysyhteistyön vaikuttavuutta. Kahdenvälisen yhteistyön painopiste on Suomen kahdeksassa pitkäaikaisessa yhteistyömaassa, joissa tuetaan korkeintaan kolmea sektoria tai yhteistyöohjelmaa sekä voidaan antaa budjetitukea. Monenkeskisessä yhteistyössä tuki keskitetään entistä pitkäjänteisemmin vuosituhattulistuksen toimeenpanon kannalta keskeisimpien YK-järjestöjen ja kehitysrahoituslaitosten kanssa toteutettaviin ohjelmiin, hankkeisiin ja muuhun yhteistyöhön. Kehitysyhteistyön laatua parannetaan myös kehittämällä tuloksiin ja vaikutuksiin perustuvaa suunnittelua ja seurantaa sekä vahvistamalla kehitysyhteistyöhallinnon kapasiteetteja.

Kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön yhteiskunnallista vaikuttavuutta seurataan yhteistyömaissa maakohtaisten, vuosituhattulistuksen kehityspäämäärien ja kehitykselle suotuisan toimintaympäristön seuraamista varten valittujen mittareiden avulla. Tavoitteena on, että nämä kansalliset sekä sektori- ja ohjelmakohtaiset mittarit osoittavat edistymistä kaikissa Suomen pitkäaikaisissa yhteistyömaissa ja monenkeskisen avun osalta alhaisen tulotason kehitysmaissa yleensä.

Politiikkajohdonmukaisuutta voidaan mitata sillä, miten usein kehityskysymykset tulevat esiin muissa kuin kehityspolitiikkaa ja erityisesti kauppa- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevassa päätöksenteossa ja sillä, saadaanko käyttöön uusia mekanismeja kehitysvaikutusten arviointiin. Kumppanimaan omistajuutta koskeva keskeinen mittari on, kuinka suuri osuus yhteistyömaahan suunnatusta Suomen kahdenvälisestä kehitysavusta näkyy maan budjetissa. Harmonisaatiotavoitteen toteutumista kuvaavat OECD:n kehitysapukomiteassa (DAC) hyväksytyt harmonisaatioindikaattorit, kuten ohjelmayhteistyön osuus yhteistyöstä. Keskittämistavoitetta mitataan seuraamalla maksatusten kohdistumista pitkäaikaisille yhteistyömaalle, painopistejärjestöille ja valituille sektoreille. Suomen kehitysyhteistyöhallinnon ja suunnittelun kapasiteetteja mitataan mm. seuraamalla valtuuksien ja määrärahojen käyttöastetta.

Talousarvion puitteissa valtioneuvosto tekee erillisen päätöksen kunakin vuonna seuraavien vuosien toimintaa ohjaavien monenkeskisen ja maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön myöntö- ja sopimusvaltuuksien kohdentamisesta.

Julkisen kehitysavun määrärahat ja maksatukset (milj. euroa) sekä maksatusten %-osuus BKTL:sta								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Määrärahat yhteensä	373,9	401,6	421,2	452,0	479,2	506,8	545,6	600,1
Maksatukset	356,3	390,9	402,4	434,4	490,4	494,3	523,9 ³	
%-osuus BKTL:sta	0,31	0,33	0,31	0,32	0,35	0,35	0,35	

Valtion kehitysyhteistyömenot v. 2006 päluokittain	milj. €
Luvussa 24.30	513,627
Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muissa luvuissa	51,430
Sisäasiainministeriön hallinnonalalla	0,400
Valtiovarainministeriön hallinnonalalla	79,600
Opetusministeriön hallinnonalalla	1,840
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla	1,215

³ ennakkotieto

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla	0,198
Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla	0,930
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla	1,200
Työministeriön hallinnonalalla	13,184
Ympäristöministeriön hallinnonalalla	2,130
Yhteensä	665,754

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 511 327 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelmassa yksilöidyistä käyttötarkoituksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää aikaisemmin myönnettyjen valtuuksien nojalla tapahtuviin maksatuksiin ja vuoden 2006 kuluessa sovittavien maksujärjestelyjen aiheuttamiin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhallinnon menojen maksamiseen, kun ne aiheutuvat henkilökunnan koulutuksesta, kohdemailhin ja kohdemaissa tehtävistä kehitysyhteistyöhallinnon virkamatoista, toimistoautomaatiikan hankinnasta sekä kehitysyhteistyöhankkeisiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamisesta. Humanitaariseen apuun tarkoitettuja määrärahoja saa käyttää myös muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen. Momentin määrärahoista veloitetaan valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset. Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta sekä maksaa valtuuksien käytöstä aiheutuviin menoihin liittyviä ennakkomaksuja enintään 1 000 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	€
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	140 000 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	181 157 000
3. Euroopan kehitysrahasto	43 470 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	14 100 000
5. Humanitaarinen apu	52 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	6 800 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tar- kastus	1 000 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	66 800 000
9. Korkotuki	6 000 000
Yhteensä	511 327 000

Vuoden 2006 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 500 000 000 euron ja korkotukiluottoja myöntää enintään 80 000 000 euron arvosta. Korkotuen osuus on 28 000 000 euroa.

Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen	€
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	150 000 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	240 000 000
3. Euroopan kehitysrahasto	-
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	15 100 000

5.	Humanitaarinen apu	-
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	1 500 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	65 400 000
9.	Korkotuki	28 000 000
Yhteensä		500 000 000

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon kehitysyhteistyön hallintoresurssien lisääminen samassa suhteessa kuin kehitysyhteistyön kokonaismäärärahat kasvavat. Kehitysyhteistyön hallinnon ja operatiivisten määrärahojen suhde pysyy samana kuin aikaisempina vuosina sillä operatiivisten määrärahojen lisäyksestä 5 % on ohjattu toimintamäärärahoihin.

Aiemmasta käytännöstä poiketen johdonmukaisuuden lisäämiseksi ja maittain kohdentamattoman käyttösuunnitelman selkiyttämiseksi joitakin aiemmin siltä katettuja menokohtia on siirretty katettavaksi muilta käyttösuunnitelmakohdilta: Monenkeskisen kehitysyhteistyön alla katetaan yleistukien ja rahoitusosuuksien lisäksi YK-järjestöjen ja kv. rahoituslaitosten kautta kanavoitavaa temaattista sekä apulaisasian-tuntija- ja vapaaehtoisohjelmien tukea; maa- ja aluekohtaiseen käyttösuunnitelmakoh-taan on siirretty konfliktien ja luonnonkatastrofien jälkeisen jälleenrakentamisen me-noja (tsunami ja Sudan) ja osa kansainvälisten kansalaisjärjestöjen tuesta on siirretty katettavaksi käyttösuunnitelmakohdalle kahdeksan.

Valtuuksien perusteella tehdyistä ja tehtävistä myöntöpäätöksistä aiheutuvat menot (milj. euroa)

	2006	2007	2008	2009	Myöhemmille vuosille yhteensä
Ennen vuotta 2005 myönnetyt valtuudet ⁴	284,2	199,8	156,3	99,8	120,1
Vuonna 2005 myönnetyt valtuudet	115,1	148,1	174,4	96,5	65,9
Vuonna 2006 myönnetyt valtuudet	-	129,7	148,5	154,0	67,8
Yhteensä	399,3	477,6	479,2	350,3	253,8

1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 140 000 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä 150 000 000 euroa. Ta-voitteena on monenkeskisen järjestelmän toimintakyvyn ja tuloksellisuuden vahvis-taminen maakohtaisten köyhyydenvähentämisstrategioiden tukemiseksi.

Pääosa YK-järjestöjen kehitysrahoituksesta kohdistetaan sitomattomana yleisavustuk-sena neljälle operatiiviselle kehitysjärjestölle: YK:n kehitysohjelmalle (UNDP), YK:n lastenrahastolle (UNICEF), YK:n väestörahasolle (UNFPA) ja Maailman elintarvi-keohjelmalle (WFP).

Tuessa kansainvälisille kehitysrahoituslaitoksille on ensisijainen kanava Maailman-pankkiryhmään kuuluva Kansainvälinen kehitysjärjestö (IDA). Muita tuettavia rahoituslaitoksia ovat alueelliset kehitysrahoituslaitokset Aasian kehityspankkiryhmä (AsDB), Afrikan kehityspankkiryhmä (AfDB) ja Latinalaisen Amerikan kehityspank-ki (IDB), YK:n alainen Kansainvälinen maatalouden kehittämisrahasto (IFAD) sekä

⁴Tuvussa mukana v. 2000 lisätalousarvion EKR-valtuus sekä vuoden 2004 lisätalousarvion maa- ja aluekohtainen valtuus

pohjoismaiset kehitysrahastot. Rahoitus ohjataan monivuotisin ja sitomattomina lisärahoitusneuvotteluissa sovitun rahoitusosuuden mukaisesti.

Yleistuen ohella ns. temaattisella tuella ja kumppanuushankkeilla edistetään johdonmukaisuutta ja MDG tavoitteiden saavuttamista, vuonna 2006 erityisesti kauppaja kehitystoimintojen tuella, HIV/AIDS-rahoituksella ja globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden jatkotutkimuksella. Kehitysmaiden velkataakan helpottaminen on tavoitteena osallistumiselle raskaimmin velkaantuneille köyhille kehitysmailla (HIPC) tarkoitettuun velkahelpotusohjelmaan ja multilateraalista velkaa koskevaan aloitteeseen.

Apulaisasiantuntijatoiminnan ja YK:n vapaaehtoisohjelman tuen tavoitteena on turvata Suomen asiantuntijapanos vuosituhattulistuksen kannalta merkittävässä järjestöissä.

Monenkeskisen yhteistyön toiminnallista vaikuttavuutta voidaan mitata seuraamalla järjestö- tai rahoituslaitoskohtaisia tuloksellisuusmittareita ja arvioimalla Suomen toiminnan vaikutuksia niiden päättävissä elimissä, seuraamalla temaattisten ja kumppanuusohjelmien ohjelmakohtaisia tuloksellisuusmittareita ja kehitysmaiden velkataakan kehitystä sekä seuraamalla suomalaisten osuutta kansainvälisten järjestöjen tehtävissä.

2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 181 157 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä 240 000 000 euroa.

Kahdensivuisessa yhteistyössä tavoitteena on kasvattaa pitkäaikaisten yhteistyömaiden osuutta 60 prosenttiin maa- ja aluekohtaisesta lahjamoitoisesta yhteistyöstä. Suomen pitkäaikaisia yhteistyömaita ovat Afrikassa Mosambik, Tansania, Etiopia, Sambia ja Kenia, Latinalaisessa Amerikassa Nicaragua sekä Aasiassa Vietnam ja Nepal. Näiden maiden osuus arvioidaan talousarviossa olevan noin 100 miljoonaa euroa (59 %, ks. alaviite 1).

Maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön jakosuunnitelma	
	Milj. euroa, arvio
Pitkäaikaiset yhteistyömaat	100,4
AFRIKKA JA LÄHI-ITÄ	66,1
Etiopia	10,3
Kenia	9,0
Mosambik	21,5
Sambia	6,6
Tansania	18,7
AASIA JA LATINALAINEN AMERIKKA	34,3
Nepal	4,6
Nicaragua	13,1
Vietnam	16,6
Siirtymävaiheen ja määräaikaisen yhteistyön maat	46,8
Afrikka ja Lähi-Itä	22,8
Aasia ja Latinalainen Amerikka	16,5
Länsi-Balkan	7,5
Alueellinen yhteistyö	30,0
Afrikka ja Lähi-Itä	11,5
Aasia ja Latinalainen Amerikka	15,6
Muut	2,9
Muut maat	4,0
Afrikka ja Lähi-Itä	0,3
Aasia ja Latinalainen Amerikka	3,4
Muut	0,3
Yhteensä	181,2

Pitkäaikaisten maiden osuuteen vaikuttaa lyhyellä aikavälillä tsunamin jälleenrakentamiseen kohdistettu rahoitus. Sen vaikutuksen väliaikainen luonne on huomioitava arvioitaessa keskittämistavoitteen saavuttamista Aasian alueen yhteistyössä. Samoin osuuteen Afrikan alueella vaikuttaa tuki Sudanin jälleenrakentamiselle.

Suomen panosten tarkoituksenmukaisuutta ja suomalaista lisäarvoa tarkastellaan suhteessa yhteistyökumppanien omiin prioriteetteihin ja maan saaman avun kokonaisuuteen. Pitkäaikaisen yhteistyön edellytyksiä seurataan seuraavilla kriteereillä: maan tarve avulle, kehitystahto, Suomen kyky antaa apua sekä muut tuloksellisuuden edellytykset. Pääosa pitkäaikaisista yhteistyömaista on Afrikassa. Afrikan kehitys vuosituhattulustuksen tavoitteiden saavuttamiseksi on keskeinen. Pitkäjänteisen kehitysyhteistyön lisäksi Afrikan yhteistyössä panostetaan kriisien ennaltaehkäisyyn, hallintaan ja jälkihoitoon.

Egyptissä, Perussa ja Namibiassa tavoitteena on siirtyä lahjaperustaisesta kehitysyhteistyöstä kohti monipuolisempaa maiden välistä kanssakäymistä vuoteen 2007 mennessä.

Määräaikaista yhteistyötä tuetaan tällä hetkellä Etelä-Afrikassa, Palestiinalaisalueilla, Länsi-Balkanilla, Itä-Timorilla, Afganistanissa ja Sudanissa. Tavoitteena on tukea kriiseistä toipuvien valtioiden kehittämistä ja jälleenrakentamista osana kansainvälisen yhteisön ponnisteluja väkivaltaisten kriisien ennaltaehkäisemiseksi. Määräaikaisella yhteistyöllä tuetaan myös tsunamin jälleenrakennusta Indonesiassa ja Sri Lankassa.

Muissa maissa kahdenvälistä kehitysyhteistyötä toteutetaan vain silloin, kun Suomen kahdenvälisellä panoksella on todellista lisäarvoa esim. tukemalla paikallista yhteistyötä.

Alueellisen yhteistyön tavoitteena on edistää alueellista integraatiota ja vakautta tai alueellisia ulottuvuuksia sisältävän kehitysongelman ratkaisua alueilla, joilla Suomella on erityisosaamista.

Maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön instrumentteja ovat ohjelma-, hanke-, institutionaalinen sekä paikallinen yhteistyö. Ohjelmayhteistyö edellyttää yhteistyötä useamman avunantajamaan kanssa, apua saavan maan yhteistyöhallituksen budjettiprosessin avoimuutta ja riittävää taloushallintokapasiteettia.

Suomen kahdenvälisen kehitysyhteistyön toiminnallista tuloksellisuutta seurataan sektoriohjelmissa ja budjettituessa muiden avunantajien ja kumppanimaan kanssa yhteisesti sovittujen mittarien avulla, yhteisarvioinneilla sekä hankemuotoisessa yhteistyössä hankekohtaisilla mittareilla ja säännöllisillä evaluoinneilla.

3. Euroopan kehitysrahasto

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 43 470 000 euroa.

Suomen tavoitteena on parantaa EY:n kehitysyhteistyön laatua, tehostaa sen perillemenoja ja varmistaa avun suuntaaminen köyhyiden vähentämiseen. Suomi edistää yhteisöavun ja jäsenvaltioiden kahdenvälisen avun koordinaatiota ja täydentävyyttä sekä eri politiikkalohkojen välistä koherenssia.

Suomi hyödyntää entistä vahvemmin EY:n kehitysyhteistyön instrumentteja omien kehityspoliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. EY:n kehitysyhteistyön kattava verkosto toimii kahdenvälisen avun keskittämisen vastapainona.

Suomi osallistuu Cotonoun sopimuksen rahoittamiseen maksamalla osuutensa yhdeksänteen Euroopan kehitysrahastoon (EKR-9) ja toimii sopimukseen liittyvän EU:n jäsenvaltioiden sisäisen rahoitussopimuksen mukaisesti takaajana Euroopan investointipankin (EIP) AKT-maille myöntämässä lainoissa.

Euroopan kehitysrahaston toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta seurataan kunkin yhteistyömaan kohdalla maakohtaisten mittareiden avulla. Toiminnallista vaikuttavuutta seurataan EKR:n toimintaperiaatteissa sovittujen tuloksellisuus- ja suoritusmittareiden mukaan ja arvioimalla Suomen vaikuttavuutta yhteisön päätöksentekomekanismeissa.

4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 14 100 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä 15 100 000 euroa.

Maittain kohdentamattoman yhteistyön tavoitteena on tukea sellaista toimintaa, mikä on keskeistä kehityspoliittisen ohjelman ja vuosituhatjulistuksen kehityspäämäärien, politiikkakoherenssin ja kehitykselle suotuisan toimintaympäristön edistämiseksi ja kehitysmaiden instituutioiden vahvistamiseksi yleisemmin kuin suoraan liittyen tiettyyn maantieteelliseen alueeseen.

Globaalin turvallisuuden ja vakauden edistämiseksi tuetaan konfliktien ehkäisyä ja hallintaa, kehitysmaiden kykyä toimeenpanna kansainvälisten sopimusten mukaisia velvoitteita esim. asevalvonnan ja terrorisminvastaisen toiminnan alalla sekä humanitaarista miinanraivaustoimintaa. Samoin tuetaan globalisaation parempaa hallintaa tukevaa toimintaa Helsinki-prosessin pohjalta sekä kansainvälisten kansalaisjärjestöjen kanssa harjoitettavaa yhteistyötä ihmisoikeuksien ja ympäristöpolitiikan alueilla.

Monterreyn kehitysrahoitussitoumuksia noudattavan liikekumppanuusohjelman tavoitteena on edistää investointeja ja muuta kaupallis-taloudellista yhteistyötä suomalaisten ja kehitysmaiden yritysmaailman välillä ja myös kehitysmaiden yritystoimintaa sekä vahvistaa kehitysmaiden edellytyksiä integroitua maailmantalouteen ja kansainväliseen kauppajärjestelmään.

Uusien kehityskumppanuuksien tavoitteena on luoda institutionaalisia yhteyksiä kehitysmaihin. Esim. kehitysmaiden korkeakoulujen vaihto-ohjelman tavoitteena on edistää pitkäjänteisesti uusien kumppanuuksien luomista ja kehitysmaiden korkeakoulujen kapasiteettien vahvistamista

Kehitysmaiden kapasiteettien vahvistaminen tilastoinnissa ja valtiontaloudentarkastustoiminnassa pyrkii parantamaan kehitysmaiden omia suunnittelu- ja seurantamahdollisuuksia edistäen myös hallinnon läpinäkyvyyttä erityisesti avun ohjelma- ja budjettitukimuodoissa.

Maittain kohdentamattoman kehitysyhteistyön yhteiskunnallista vaikuttavuutta seurataan ohjelmakohtaisten mittareiden avulla. Toiminnallista vaikuttavuutta voidaan mitata uusien liike- ja korkeakoulukumppanuuksien määrää seuraamalla.

5. Humanitaarinen apu

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 52 000 000 euroa.

Humanitaarisen avun tavoitteena on ihmishenkien pelastaminen, inhimillisen hädän lievittäminen, vakaiden olojen palauttaminen ja kriisien ennaltaehkäisy. Avun painopiste on köyhimmässä kehitysmaissa. Suomi pyrkii edistämään humanitaarisen avun

tehostamista ja avustusstandardien käyttöönottoa sekä sovittamaan kehitysyhteistyötä ja humanitaarista apua entistä paremmin yhteen.

Apua annetaan aseellisten konfliktien ja luonnonkatastrofien uhreille, pyrkien puolueettomuuteen, tasapuolisuuteen ja humanisuuteen avustusjärjestöjen esittämiin tarvearvioihin perustuen. Humanitaarisen avun määrärahoilla tuetaan kriisialueiden väestöä välittömässä jälleenrakennustyössä ja katastrofivalmiuksien parantamisessa rakentaen siltaa humanitaarisen avun ja pitkäjänteisemmän kehitysyhteistyön välille.

Humanitaarinen apu ohjataan kansainvälisten ja kotimaisten humanitaaristen avustusjärjestöjen kautta. Apua kohdennettaessa otetaan huomioon avun kokonaistarve, maan oma taloudellinen tilanne ja selviytymismahdollisuudet. Humanitaarisesta avusta rahoitetaan myös keskeisten kansainvälisten humanitaaristen järjestöjen yleisavustukset, kuten YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR), palestiinalaisia pakolaisia avustavan UNRWA:n ja Punaisen Ristin Kansainvälinen Komitean (ICRC) yleisavustukset.

Kehityspoliittisen ohjelman mukaisesti hallitus kohdentaa humanitaariseen apuun 10-15 % varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahoista.

Humanitaarisen avun toiminnallista vaikuttavuutta voidaan seurata ko. järjestöä koskevien tuloksellisuusmittareiden kautta sekä arvioimalla Suomen toiminnan vaikutuksia järjestöjen päättävissä elimissä. Suomen humanitaarisesta avusta valmistui evaluatio huhtikuussa 2005, ja sen suositukset huomioiden humanitaarisen avun yksikkö valmistelee uutta humanitaarisen avun linjausta.

6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 6 800 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä 1 500 000 euroa.

Suunnittelun ja tukitoimintojen tavoitteena on parantaa kehitysyhteistyön laatua tukemalla tutkimusta, kehittämällä toimialakohtaista suunnittelua, edistämällä ja systematisoimalla tuloksiin ja vaikutuksiin perustuvaa suunnittelua ja seurantaa sekä vahvistamalla kehitysyhteistyöhallinnon kapasiteettia ja henkilöstön osaamista.

Kehitysyhteistyön tietohallintojärjestelmien kehittämällä pyritään tuottamaan kehityspoliittisen ohjelman seurannan parantamiseksi ja päätöksenteon tueksi korkealaatuisia ja oikea-aikaista informaatiota, ml. yhtenäinen taloussuunnittelujärjestelmä.

Tutkimustoiminnan tavoitteena on edistää kehityspoliittisen ohjelman toimeenpanoa ja sen keskeisten kehityskysymysten parempaa ymmärrystä. Tavoitteena on myös kehitysmaiden tutkijoiden valmiuksien vahvistaminen sekä pohjois-etelä yhteistyön edistäminen tutkimussektorilla. Osa tutkimusvaroista käytetään ulkoasiainministeriön kehityspoliittikkaa toteuttavien osastojen tarpeista lähteviin tutkimushankkeisiin ja osa Suomen Akatemian kautta teoreettisempaan lähestymistapaan perustuvaan tutkimukseen. Lisäksi rahalla tuetaan kehityskysymyksiä käsittelevää tutkimusta sekä siihen liittyvää koulutusta toteuttavia tutkimuslaitoksia.

Kehitysyhteistyön henkilöstön koulutuksen ja valmennustoiminnan tavoitteena on kehittää ulkoasiainministeriön henkilöstökapasiteetteja ja luoda edellytyksiä kehitysyhteistyön laadun parantamiselle ja vaikuttavuuden lisäämiselle.

Kehityspoliittisen viestinnän tavoitteena on vahvistaa yhteiskunnan tukea vuosituhatlujulistuksen arvoille ja päämäärille sekä Suomen velvoitteiden täyttämiseksi viestinnän ja kehityskasvatuksen keinoin. Lisäksi tähdätään yhteistyömaiden kulttuuri- ja viestintäosaamisen lisäämiseen ja toiminnalliseen tehokkuuteen.

Suunnittelun ja tukitoimintojen sekä kehityspoliittisen tiedotuksen toiminnallista vaikuttavuutta voidaan mitata seuraamalla tulostavoitteiden ja mittareiden käyttöastetta, tietojärjestelmien käyttäytyvyysä, arvioimalla koulutuksen kysynnän ja tarjonnan vastaavuutta sekä kysymällä kansalaisten mielipidettä Suomen kehityspoliittikan tavoitteista.

7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 1 000 000 euroa.

Evaluaatiotoiminnan tavoitteena on arvioida kehityspoliittikan tuloksia ja vaikuttavuutta mm. PRS-prosessin ja vuosituhattulistuksen valossa ja tukea siten kehitysyhteistyön laadunvalvontaa ja edistää kehitysyhteistyön vaikuttavuutta. Evaluaatioilla pureudutaan sisällöllisistä lähtökohdista kehitysyhteistyön tarkoituksenmukaisuuteen, vaikutuksiin ja kestävyteen suhteessa Suomen kehitysyhteistyön keskeisiin periaatteisiin ja tavoitteisiin, kun taas sisäisen tarkastuksen painopiste on varojenkäytön arvioinnissa.

Evaluaatio ja sisäinen tarkastus antavat ulkopuolisille tahoille, kuten eduskunnalle, veronmaksajille ja yhteistyömaiden viranomaisille, mahdollisuuden muodostaa käsityksen kehitysyhteistyön vaikutuksista, tuloksellisuudesta, tehokkuudesta ja kestävydestä.

Evaluaatiotoiminnan vaikuttavuutta on tarkoitus kehittää luomalla sisäänrakennettu seurantajärjestelmä evaluaatioiden tulosten huomioimiseksi. Muiden avunantajien kanssa yhteistyössä toteutettavien evaluaatioiden määrää lisätään.

Kehitysyhteistyön tarkastustoiminta kohdentuu tulevana vuosina kahdenvälisen hankkeiden ja kansalaisjärjestötoimintaan liittyvien tarkastusten lisäksi budjettituki-yhteistyön seurantaan. Paikallisen yhteistyön määrärahan (PYM) lisääntyessä on välttämätöntä lisätä ko. avustusmuotoon liittyvää tarkastustoimintaa sekä edustustoissa että ministeriössä.

Evaluoinnin ja sisäisen tarkastuksen toiminnallista vaikuttavuutta voidaan mitata seuraamalla säännönmukaisesti niitä toimia, joihin on ryhdytty evaluaatioiden ja tarkastusten tulosten pohjalta.

8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 66 800 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä 65 400 000 euroa.

Kansalaisjärjestötoiminnan keskeisenä päämääränä on kehitysmaiden kansalaisyhteiskunnan kehittäminen. Tavoitteena on parantaa kansalaisjärjestöjen tuoman lisäarvon kautta järjestöjen ja Suomen muun kehitysyhteistyön täydentävyyttä, edistää kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyön laatua, vahvistaa hanketukea saavien järjestöjen ja kehitysmaiden kansalaisjärjestöjen kapasiteetteja sekä vahvistaa kansalaisjärjestökumppanuutta, jolloin molemmat osapuolet sitoutuvat yhteisesti sovittuihin sisältö- ja laatu-päämääriin. Lisäksi tavoitteena on auttaa suomalaisia kansalaisjärjestöjä menestymään EU:n kehitysyhteistyötuen rahoituksesta käytävässä kilpailussa. Suomi pyrkii vaikuttamaan EU:n kansalaisjärjestökomiteassa siihen, että EU:n kehitysyhteistyötuen hakemiseen liittyvää hallintomenettelyä yksinkertaistetaan. Hankehallintoa pyritään tehostamaan sekä varmistamalla riittävät henkilöresurssit että parantamalla osaamista ja turvaamalla sen jatkuvuus.

Määrärahaa käytetään pääasiassa suomalaisten kansalaisjärjestöjen ja myös Kehitysyhteistyön Palvelukeskuksen (KePa) tukemiseen sekä kansainvälisille kansalaisjärjestöille annettavaan temaattiseen tukeen, kun tuen tavoitteena on edistää kehitykselle suotuisaa toimintaympäristöä mm. ihmisoikeuksien, ympäristön, hyvän hallinnon ja tasa-arvon alueilla. Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää kehitysmaiden kansalaistoiminnan tukemiseen kansalaisjärjestöjen yhteenliittymien, kuten säätiöiden, kautta.

Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhankkeiden vaikuttavuutta, laatua ja tuloksellisuutta sekä avun perillemenoja seurataan raportointijärjestelmän, vuoropuhelun, evalu-aation, tarkastuksen ja seurantamatkojen kautta.

9. Korkotuki

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 6 000 000 euroa. Lisäksi ehdotetaan, että uusia korkotukiluottoja saa vuonna 2006 myöntää enintään 80 000 000 euroa.

Korkotuen osuuden arvioidaan olevan yhteensä 28 000 000 euroa.

Korkotukiluotoilla tuetaan kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä. OECD:n vientiluottoja ja korkotukiluottoja koskevan ns. konsensussopimuksen ta-voitteena on rajoittaa epätervettä kilpailua rajaamalla korkotuki kaupallisesti kannat-tamattomiin hankkeisiin.

Korkotukiluottojen käyttöä tehostetaan ja monipuolistetaan pyrkien yhteistyöhön ny-kyistä useampien maiden kanssa. Varsinkin Suomen pitkäaikaisissa yhteistyömaissa ja siirtymästrategiamaisissa vahvistetaan mahdollisuuksien mukaan korkotuen ja muun kehitysyhteistyömme välisiä yhteyksiä. Hankkeiden valmistelussa ja arvioinnissa varmistetaan yhteensopivuus yhteistyömaan omien kehityssuunnitelmien kanssa. Pää-töksenteossa ja seurannassa korostetaan kehitysvaikutusten ja OECD-ehtojen toteu-tumisen arviointia. Korkotukihankkeiden hankehallintoa tehostetaan ja yhdenmukais-tetaan muun kehitysyhteistyöhallinnon kanssa.

Määrärahaa käytetään korkotuen maksamiseen ja lisäksi jo myönnettyjen luottojen käytön seurantaan ja valvontaan, uusien hanke-ehdotusten arviointiin sekä muuhun hanke-, sektori- ja maatason valmisteluun. Hankevalmisteluun suunnataan enemmän teknistä apua kehitysvaikutusten takaamiseksi. Määrärahaa voidaan käyttää myös eri-tyisissä tapauksissa luottoon liittyvän takuumaksun tukemiseen sekä valvonnan tehos-tamiseen

Korkotuen käytön tehostamiseksi ja monipuolistamiseksi sekä korkotukihankkeiden kehitysvaikutusten parantamiseksi ulkoasiainministeriö valmistelee linjausta korko-tukiluottojen käytöstä kehityspoliittinen ohjelman mukaisesti. Hankkeiden yhteenso-pivuus kohdemaan omien kehityssuunnitelmien kanssa pyritään turvaamaan kiinnit-tämällä erityistä huomiota köyhyyden vähentämiseen tähtääviin strategioihin. Hank-keisiin liittyvien riskien hallintaan kiinnitetään entistä suurempaa huomiota enna-koivaa toimintaa tehostamalla.

Korkotukiyhteistyön tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden seuranta toteutetaan sekä tarkastusten että evalu-aation avulla.

2006 talousarvio	511 327 000
2005 talousarvio	457 922 000
2004 tilinpäätös	409 800 000

67. *Taloudellinen, teollinen ja teknologinen yhteistyö kehitysmaiden kanssa*
(siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää taloudelliseen, teolliseen ja teknologiseen yhteistyöhön kehitysmaiden kanssa. Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Selvitysosa: Momentille ei esitetä valtuuksia, vaan sitoumukset hoidetaan vuosittain myönnettävän määrärahan puitteissa.

2006 talousarvio	2 300 000
2005 talousarvio	2 300 000
2004 tilinpäätös	1 589 150

50. Lähialueyhteistyö

Selvitysosa: Suomen lähialueyhteistyön tavoitteena on valtioneuvoston huhtikuussa 2004 vahvistaman lähialuestrategian mukaisesti edistää alueellista vakautta ja tukea lähialueiden tasapainoista taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä. Pyrkimyksenä on edistää ympäristönsuojelua ja ydinturvallisuutta sekä tukea hallinnon ja oikeusjärjestelmän uudistuksia. Suomeen haitallisesti kohdistuvia ilmiöitä, kuten järjestäytyneen rikollisuuden sekä huumeiden ja tartuntatautien leviämistä, pyritään ehkäisemään. Lähialueyhteistyöllä edistetään myös paikallisdemokratian ja kansalaisyhteiskunnan vahvistumista.

Lähialueyhteistyön ensisijainen kohde on Luoteis-Venäjän federaatiopiiri, erityisesti Karjalan tasavalta, Leningradin alue, Murmanskin alue ja Pietari. Lähialueyhteistyön tavoitteiden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi yhteistyötä voidaan tehdä myös Venäjän keskushallinnon tasolla. Lähialueyhteistyörahoitusta voidaan lisäksi Ukrainassa ja tapauskohtaisesti myös Valko-Venäjällä toteutettaville hankkeille. Euroopan unionin laajentumisen myötä Itämeren alueen merkitys korostuu ja alueellisen yhteistyön tarve lisääntyy.

Lähialueyhteistyötä toteutetaan erityisesti seuraavilla aloilla: ympäristö, maa- ja metsätalous, sosiaali- ja terveydenhuolto, oikeuslaitos, liikenne ja tietoliikenne, energia, ydinturvallisuus sekä koulutus ja kansalaisyhteiskunta. Lähialueyhteistyön kehittämislunteen mukaisesti koulutus ja muu ihmisten voimavarojen kehittäminen, samoin kuin hallinnon ja lainsäädännön kehittäminen, sisällytetään läpileikkaavina toimintoina eri toimialojen ohjelmiin. Suunnittelussa huomioidaan lisäksi tasa-arvo- ja vähemmistökysemykset, ympäristönäkökohdat sekä korruption vastainen toiminta. Lähialueyhteistyötä toteutetaan pääsääntöisesti useampivuotisten toimialakohtaisten ohjelmien kautta. Toiminnan vaikuttavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Osana lähialueyhteistyötä edistetään monenvälisen rahoituksen hyödyntämistä erityisesti Luoteis-Venäjällä. Kansainvälisten rahoituslaitosten kautta voidaan kanavoita tukea hankkeille, jotka Luoteis-Venäjän ohella vaikuttavat myös laajemmin Venäjällä tai muissa Suomen lähialuestrategian yhteistyömaissa silloin kun se on poliittisista tai taloudellista syistä tarkoituksenmukaista. Yhteisrahoitushankkeiden lisäksi lähialueyhteistyön rahoitusta suunnataan teknisen avun rahastoihin ja asiantuntijatoimintaan kansainvälisissä rahoituslaitoksissa. Hallitusohjelman mukaisesti osallistutaan Itämeren suojeluun Luoteis-Venäjän, erityisesti Pietarin jätevesihuollon kehittämishankkeilla. Suomi osallistuu Euroopan unionin pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuusohjelmaan sekä sosiaali- ja terveystalouden kumppanuusohjelmaan.

Nykymuotoista lähialueyhteistyötä kehitetään asteittain tasavertaiseksi kanssakäymiseksi ja yhteistyöksi, jossa osapuolet yhdessä asettavat tavoitteet, sitoutuvat niihin ja kantavat vastuun yhteistyön toteutuksesta.

Suomi on vuoden 2005 loppuun mennessä sitoutunut lähialueyhteistyön toimintaohjelmansa puitteissa yhteistyömaiden taloudellisen ja poliittisen muutosprosessin edistämiseen yhteensä noin 1 163 milj. eurolla, josta valtion talousarvion kautta kana-voidun lahja-avun osuus on noin 698 milj. euroa.

Lähialueyhteistyön tarkoitetut voimavarat vuosina 1990—2005 (milj. euroa)

	1990— 1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Yht.
Lahja-apu								
Pääloukat yhteensä	343,5	35,1	35,3	39,2	34,8	29,0	27,4	544,3
Suomen osuus EBRD:n osakepääomasta	44,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	65,6
Baltian investointiohjelma	15,3							15,3
FINNFUNDin osakepääoman korottaminen	5,0							5,0
Puolan velan anteeksianto	68,1							68,1
Lahja-apu yhteensä	476,5	38,6	38,8	42,7	38,3	32,5	30,9	698,3
Luotot								
Rakennesopeutusluotot	115,7							115,7
G-24 maksutaseluotot	45,6							45,6
FINNFUND-luotot	31,5	3,7	1,6	4,0		0,3	0,3	41,4
Luotot yhteensä	192,8	3,7	1,6	4,0		0,3	0,3	202,7
Takuut								
Takuut humanitaarisen avun toimituksiin	41,4							41,4
EBRD:n takuupääoma	192,6							192,6
Baltian investointiohjelman takuuosuus	11,2							11,2
Takuut Baltian energiasektorille	16,8							16,8
Takuut yhteensä	262,0							262,0
Yhteensä	931,3	42,3	40,4	46,7	38,3	32,8	31,2	1 163,0

Lahja-avun jakautuminen pääluokittain (milj. euroa)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Pääloukka 24	29,7	30,4	31,2	35,3	30,3	25,4	24,2	23,0
Pääloukka 25	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Pääloukka 26								
Pääloukka 27	0,5	0,5	0,5	0,5	1,0	0,2		
Pääloukka 28	1,1	1,1	0,6	0,6	1,2	1,2	1,2	
Pääloukka 29	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Pääloukka 30	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2
Pääloukka 31	1,2	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,4
Pääloukka 32	0,1	0,1	0,1	0,1				
Pääloukka 33	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	0,2	0,3
Pääloukka 34	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Pääloukka 35	3,5	3,3	3,3	3,3	3,1	3,1	2,8	3,0
Yhteensä	38,3	38,6	38,8	42,7	38,3	32,5	30,9	28,1

Lähialueyhteistyömäärärahat on pääosin keskitetty ulkoasiainministeriön pääluokkaan. Sektoriministeriöiden vastuulla ovat normaalit kansainväliseen yhteistyöhön

käytettävät hallintomenot, virkamiesvaihto, korkeakoulujen välinen yhteistyö sekä pienimuotoiset seminaari- ja koulutushankkeet.

Vuonna 2006 ehdotetaan momentille 24.50.66 Lähialueyhteistyö 5 milj. euron sopimuskentekovaltuuksia.

66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ensisijaisesti ympäristö-, maa- ja metsätalous-, sosiaali- ja terveydenhuollon, hallinnon kehittämisen, energia-, ydinturvallisuus- sekä kansalaisyhteiskuntaa tukeviin hankkeisiin. Lähialueyhteistyön kehittämislouonteen huomioiden hankkeet toteutetaan useampivuotisina toimialakohtaisina ohjelmina. Hankkeiden suunnittelussa huomioidaan tasa-arvo- ja vähemmistökysymykset, ympäristönäkökohdat sekä korruption vastainen toiminta.

Määrärahaa saa käyttää lähialuestrategian mukaisiin kahdenvälisen ja monenkeskisten hankkeiden suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin rahoittamiseen Venäjän federaatiossa ja kotimaisten sekä kansainvälisten rahoituslaitosten ja järjestöjen yhteydessä toimivien Suomen lähialuestrategian yhteistyömaiden kehitystä tukevien investointi-, teknisen avun ja muiden rahastojen tukemiseen sekä näiden rahastojen toteuttamisen hankkeiden rahoittamiseen. Määrärahaa saa käyttää tapauskohtaisesti Euroopan unionin uusissa itäisissä naapurimaissa, erityisesti Ukrainassa ja tapauskohtaisesti Valko-Venäjällä toteutettaviin hankkeisiin sekä vielä vuonna 2004 tai aikaisemmin tehtyjen sitoumusten täyttämiseen Baltian maissa toteutettavissa hankkeissa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisissä järjestöissä ja rahoituslaitoksissa sekä kohdemaissa toimivien asiantuntijoiden rahoittamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös edellä mainittuun toimintaan liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen sekä muille valtion virastoille maksettavien lähialuehankkeista aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen määräaikaan työsopimussuhteeseen lähialueyhteistyön koordinointiin, hankevalmisteluun, yhteisrahoitukseen, arviointiin ja hallintoon sekä sen kehittämiseen liittyviin asiantuntijatehtäviin. Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Vuoden 2006 aikana saa tehdä lähialueyhteistyötä koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 5 000 000 euron arvosta.

Selvitysosa: Tavoitteena on vuonna 2006 keskittää lähialueyhteistyön rahoitusta prioriteettisektoreilla Suomen kansallisten tavoitteiden kannalta keskeisiin hankkeisiin. Hankkeiden valmistelussa ja toteutuksessa edistetään poikkisektoraalista lähestymistapaa. Siirtymistä kohti tasavertaista yhteistyötä edistetään kasvattamalla venäläisen osapuolen osuutta teknisen avun yhteishankkeiden kokonaiskustannuksista nykyisestä alle 10 prosentista 15 prosenttiin vuonna 2006. Lähialueyhteistyön vaikuttavuuden arvioimiseksi toteutetaan 1 - 2 ohjelma- tai sektorikohtaista evaluaatiota prioriteettisektoreilla.

Määrärahan käytön arvioitu jakautuminen	€
Ympäristö	6 400 000

Maa- ja metsätalous	1 700 000
Sosiaali- ja terveydenhuolto	3 000 000
Hallinnon kehittäminen	1 200 000
Energia ja ydinturvallisuus	3 000 000
Kansalaisjärjestömääräraha	1 300 000
Muut toimialat	3 900 000
Kansainvälinen yhteistyö sekä teknisen avun rahastot	1 500 000
Varalla käynnissä olevien lähialuehankkeiden lisärahoitukseen ja mahdollisiin uusiin hankkeisiin	1 000 000
Yhteensä	23 000 000

Valtuuksien perusteella tehdyistä ja tehtävistä myöntöpäätöksistä arvioidut menot (milj. euroa)				
	2006	2007	2008	2009—
Ennen vuotta 2005 myönnettyt valtuudet	3,5	0,2	0,2	0,8
Vuonna 2005 myönnetty valtuudet	3,0	3,0	2,0	
Vuonna 2006 myönnetty valtuudet		2,0	2,0	1,0
Yhteensä	6,0	5,2	4,2	1,8

Sopimuskentekovaltuudesta on tarkoitus käyttää pääosa lähialueiden ympäristö-, energia- ja ydinturva- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin.

2006 talousarvio	23 000 000
2005 talousarvio	24 208 000
2004 tilinpäätös	25 374 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

Selvitysosa: Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ml. kriisinhallinta kehitetään eduskunnalle syksyllä 2004 annettavan turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon mukaisesti. Suomen kriisinhallintatoiminnan tavoitteena on vahvistaa kansainvälisen yhteisön kykyä puuttua kansainvälisiin konflikteihin ja kriisitilanteisiin sekä kehittää kansallisia valmiuksia, ottaen huomioon Suomen kansainväliset velvoitteet. Suomi on mukana kaikkien keskeisten kriisinhallintaa toteuttavien järjestöjen rauhanturvaamistoiminnassa. Suomi tukee omistajuuden huomioimista osallistumalla rauhanturvakoulutushankkeisiin Afrikassa sekä Länsi-Balkanilla.

Suomi osallistuu rauhanturvaoperaatioihin ja siviilikriisinhallintatehtäviin Euroopassa (Länsi-Balkan ja Moldova), Kaukasiassa, Keski-Aasiassa, Afganistanissa, Lähi-idässä sekä Afrikassa. Suomi osallistuu laajaan EU:n kriisinhallintaoperaatioon Altheaan Bosnia-Hertsegovinassa, sekä jatkaa merkittävällä panoksella osallistumistaan Kosovon KFOR-operaatioon. Suomella on molemmissa Länsi-Balkanin operaatioissa alueellinen johtovaltioasema. Erytystä huomiota kiinnitetään tulevien EU:n nopean toiminnan joukkojen kehittämiseen. Suomi osallistuu Irakin poliisien kouluttamiseen ja oikeusvaltiotukeen. Rauhanturvaoperaatioihin ja siviilikriisinhallintatehtäviin palkattua henkilöstöä arvioidaan olevan noin 1 100 henkilötyövuotta.

Siviilikriisinhallinnan kehittämistä jatketaan unionin prioriteettialueilla poliisitoiminnassa, oikeusvaltiokehityksessä, siviilihallinnon kehittämisessä ja pelastustoimessa sekä vahvistamalla osallistumista muiden kansainvälisten järjestöjen kuten YK:n, ETYJ:n, EN:n ja muiden toimijoiden johtamiin operaatioihin. Tavoitteena on EU:n konseptuaalisen työn sekä voimavarojen vahvistaminen ja operationaalisuuden saavuttamisen edistäminen kaikilla prioriteettialueilla. Prioriteettialueista painotetaan etenkin oikeusvaltioperiaatetta, sen laajamittaista kehitystä ja sisällyttämistä tuleviin

operaatioihin. Tavoitteena on kehittää siviilikriisinhallinnan toimintakykyä edistämällä siviili- ja sotilaallisen kriisinhallintaosallistumisen keskinäistä synergiaa ja yhteistoimintaa.

Ulkoasiainministeriö kehittää yhdessä sisäasiainministeriön kanssa Suomen valmiuksia osallistua siviilikriisinhallintaoperaatioihin. Lisäksi tavoitteena on saada lisää suomalaisia merkittäviin siviilikriisinhallinnan johtotehtäviin järjestöihin ja operaatioihin.

Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on vahvistaa Suomen toimintaa kansainvälisessä ympäristöpolitiikassa, mihin pyritään mm. toteuttamalla Kioton pöytäkirjan joustomekanismeja kehitysmaissa ja muissa maissa. Kioton joustomekanismien hallinnolliset järjestelyt otetaan käyttöön hallituksen ilmasto- ja energiapoliittisen strategian valmistuttua vuoden 2005 aikana.

01. Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan parlamentin Suomen edustajien palkkausmenojen maksamiseen.

2006 talousarvio	1 150 000
2005 talousarvio	960 000
2004 tilinpäätös	992 768

21. Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 213 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtio- ja ministerivierailuista aiheutuvien menojen maksamiseen Suomessa ja ulkomailla. Määrärahaa saa käyttää myös valtio- ja ministerivierailuihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

2006 talousarvio	2 213 000
2005 talousarvio	2 213 000
2004 tilinpäätös	2 242 885

22. Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 49 119 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rauhanturvaamislaissa (514/1984) tarkoitetun rauhanturvaamishenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja rauhanturvaamishenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisen rauhanturvaamisyhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaaliuluihin sekä kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää sellaisten kansainvälisten rauhanturvaamisoperaatioiden taloudelliseen tukemiseen, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu.

Siinä tapauksessa, että Suomelle esitetään pyyntö uuden rauhanturvajoukon lähettämisestä kansainvälisiin rauhanturvaamistehtäviin, ja Suomi päättää rauhanturvajoukon asettamisesta tai että Suomi päättää jatkaa osallistumistaan jo käynnissä olevan operaation seuraavaan vaiheeseen, saa näihin menoihin käyttää tälle momentille myönnettyjä määrärahoja.

Käyttösuunnitelma		€
01.	EU:n taistelujoukkojen koulutus- ja valmiusmenot	3 195 000
03.	Liberian rauhanturvaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	189 000
04.	Suomen Kosovon rauhanturvajoukon menot (KFOR-operaatio)	21 405 000
05.	Yhteiset menot	2 251 000
06.	Suomen Bosnia-Hertsegovinan rauhanturvajoukon menot (ALTHEA/EUFOR-operaatio)	10 110 000
07.	YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio)	257 000
08.	SRJA:n menot (ISAF-operaatio)	7 385 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin sekä muihin rauhanturvameneihin	4 327 000
Yhteensä		49 119 000

Selvitysosa: Määräraha on mitoitettu Suomen rauhanturvajoukkojen vahvuuksien ja tehtävävaatimusten mukaisesti ottaen huomioon ne rauhanturvaamisoperaatiot, joihin Suomi todennäköisesti tulee osallistumaan vuonna 2006. Operaatioissa toimivien suomalaisten rauhanturvajoukkojen yhteisvahvuus on noin 1 000 sotilasta. YK:n maksamat palkkausmenokorvaukset tuloutetaan momentille 12.24.99.

2006 talousarvio	49 119 000
2005 talousarvio	46 640 000
2004 tilinpäätös	49 113 697

25. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 411 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien erityismenojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen sekä muiden hallinnonalojen siviilikriisinhallintaan osallistuvien virkamiesten menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen Suomessa, vaalitarkkailijoiden aiheuttamien menojen maksamiseen, siviilikriisinhallintatoimintaa harjoittavien järjestöjen toiminnan tukemiseen sekä siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää 4 000 000 euroa uusiin siviilikriisinhallintaprojekteihin tai käynnissä olevien siviilikriisinhallintaprojektien mahdollisiin lisämeneihin.

Selvitysosa: Määräraha on mitoitettu siviilikriisinhallintatoimintaan osallistuvan 100 henkilötyövuoden mukaisesti ottaen huomioon ne siviilikriisinhallinnan projektit, joihin Suomi todennäköisesti tulee osallistumaan muun muassa Euroopan unionin mahdollisten laajentuvien siviilikriisinhallintatehtävien myötä. Järjestöiltä saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.24.99.

2006 talousarvio	14 411 000
2005 talousarvio	14 392 000
2004 tilinpäätös	10 313 260

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 383 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhteisöille.

Käyttösuunnitelma	€
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	505 000
Suomen YK-liitto ry	265 000
Suomen Pakolaisapu ry	202 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	84 000
Suomen YK:n lastenapu UNICEF ry	84 000
YK:n Naisten Kehitysrahasto, Suomen Yhdistys ry	50 000
Saamelaisneuvosto	47 000
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	42 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	54 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat yhteisöt	50 000
Yhteensä	1 383 000

2006 talousarvio	1 383 000
2005 talousarvio	1 733 000
2004 tilinpäätös	1 484 081

51. Hädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää konsulipalvelulain mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen, tulleista poistoihin sekä avustuksien maksamiseen ulkomailla.

2006 talousarvio	39 000
2005 talousarvio	39 000
2004 tilinpäätös	16 475

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 84 886 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan mitoituksen muutos johtuu Suomen maksuosuuden kasvusta YK:n talousarvioon, YK:n rauhanturvajoukoille ja YK:n sotarikostuomioistuimelle.

Määrärahan käytön arvioitu jakautuminen	€
Maksuosuus Pohjoismaiden ministerineuvoston talousarvioon	21 622 000
Maksuosuus YK:n talousarvioon	8 705 000
Maksuosuus YK:n ympäristörahasolle (UNEP)	2 860 000
Maksuosuus otsonirahastolle	1 110 000
Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille	23 346 000
Maksuosuus YK:n asuinyhdyskuntarahastolle (UNCHS)	460 000
Kemiallisen aseiden kieltojärjestön jäsenmaksu (OPCW)	385 000
Maksuosuudet muille YK:n alaisille järjestöille ja rahastoille	4 681 000
Euroopan Neuvoston jäsenmaksut	2 578 000
OECD:n jäsenmaksu	1 675 000
WTO:n jäsenmaksu	713 000
Maksuosuudet ETYJ:n talousarvioihin	4 348 000
Maksuosuus maailmanlaajuiselle ympäristörahasolle (GEF)	8 000 000
Ydinkoekieltosopimus; Suomen maksuosuus valmistelukomitean kustannuksista	471 000
Muut jäsenmaksut	3 932 000
Yhteensä	84 886 000

2006 talousarvio	84 886 000
2005 talousarvio	77 770 000
2004 tilinpäätös	74 248 928

67. Kansainvälisen ilmastopöytäkirjan alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisen ilmastopöytäkirjan alaiseen yhteistyöhön kehitysmaiden kanssa sekä Suomen Kioton joustomekanismeja koskevan koeohjelman kustannuksiin.

Vuoden 2006 aikana saa tehdä yhteistyötä koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2006 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 2 000 000 euron arvosta.

Selvitysosa: Momentille aikaisemmissa talousarvioissa myönnettyjen valtuuksien käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja korkeintaan 1 000 000 euroa vuonna 2006.

Kioton joustomekanismien hallinnolliset järjestelyt vahvistetaan hallituksen ilmasto- ja energiapolitiittisen strategian valmistuttua vuoden 2005 aikana.

2006 talousarvio	1 000 000
2005 talousarvio	1 000 000
2004 tilinpäätös	841 000

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministeriön vahvistamien tilikurssien ja pankkien virallisten päiväkurssien välisten laskennallisten sekä muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

2006 talousarvio	17 000
2005 talousarvio	17 000
2004 tilinpäätös	—

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 390 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot kertyvät kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien sekä kehitysavun palautuksista sekä muista tuloista, joita ei ole nettoutettu hallinnonalan menomomenteille.

2006 talousarvio	1 390 000
2005 talousarvio	1 390 000
2004 tilinpäätös	3 090 444